

SPÓŁDZIELCZA GRUPA BANKOWA
BANK SPÓŁDZIELCZY W CZŁUCHOWIE

SPRAWOZDANIE
z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie
w 2019 roku

Spis treści

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE O DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2019 ROKU.....	3
1.	Organizacja wewnętrzna Banku.....	3
2.	Zebranie Przedstawicieli	3
3.	Rada Nadzorcza Banku.....	4
4.	Zarząd Banku.....	4
III.	AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU.....	4
1.	Aktywa	5
2.	Pasywa	7
3.	Rachunek wyników	10
4.	Fundusze	11
5.	Podstawowe wskaźniki efektywności	11
IV.	INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ	12
1.	Ryzyko kredytowe i koncentracji.....	12
2.	Ryzyko płynności.....	13
3.	Ryzyko stopy procentowej.....	14
4.	Ryzyko walutowe.....	14
5.	Ryzyko operacyjne	15
6.	Ryzyko braku zgodności	15
7.	Adekwatność kapitałowa	16
V.	ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2019	16
VI.	ZAMIERZENIA ROZWOJOWE BANKU W 2020 ROKU.....	18
VII.	INFORMACJA DODATKOWA.....	18

I. WSTĘP

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie, działając zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości, przedkłada Sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie za rok obrotowy od 01 stycznia do 31 grudnia 2019 roku, które zawiera wszystkie informacje zgodnie z art. 111a Prawa bankowego.

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o pełną sprawozdawczość finansową zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości. Podlega ono badaniu i jest ono ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.

II. INFORMACJE OGÓLNE O DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2019 ROKU.

1. Organizacja wewnętrzna Banku.

Bank Spółdzielczy w Człuchowie jest spółdzielnią prowadzącą działalność bankową z siedzibą w Człuchowie przy ulicy Zamkowej 23.

W 2019 roku działał on poprzez Centralę zlokalizowaną w Człuchowie, a także 4 Oddziały: w Człuchowie, Czarnem, Debrznie i Przechlewie oraz Filię w Rzeczenicy i Punkty Kasowe w Koczale oraz Debrznie. Bank nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obszarem działania Banku jest województwo pomorskie, przy czym jako podstawowy teren działania przyjmuje się Powiat człuchowski oraz powiaty sąsiadujące a więc: chojnicki, złotowski, szczecinecki, sępoleński i złotowski. Bank w 2019 roku nie tworzył nowych placówek i nie likwidował żadnej z placówek, w których prowadzi działalność. Oddziały są jednostkami o charakterze handlowym, natomiast Centrala realizuje zadania organizacyjne i merytoryczne, kluczowe dla całego Banku oraz nadzoruje ich wykonanie przez pozostałe jednostki organizacyjne Banku.

Bank nie posiada podmiotów zależnych na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia 575/2013 w państwach członkowskich i państwach trzecich, a także nie działa w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 Prawa bankowego.

Na koniec 2019 roku w Banku zatrudnionych było 57 osób, w przeliczeniu na pełne etaty i w stosunku do końca poprzedniego roku stan zatrudnienia uległ zmniejszeniu o 1 osobę.

Pracownicy Banku oraz Członkowie Rady uczestniczyli w licznych szkoleniach, w tym one-line. Wpłynęły one w znaczący sposób na zmniejszenie ryzyka prowadzenia działalności, w szczególności operacyjnego, na poprawę jakości obsługi klientów, a także podniosły poziom kompetencji osób przeszkolonych. Poniesione w roku sprawozdawczym koszty szkoleń stanowiły 50 294,61 zł i wzrosły w stosunku do poprzedniego roku o 2,91%.

2. Zebranie Przedstawicieli

W dniu 19 czerwca 2019 r. odbyło się Zebranie Przedstawicieli, na którym podjęto uchwały m.in. w sprawach:

- podziału nadwyżki bilansowej Banku za 2018,
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku za rok 2018,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Banku,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Banku,
- udzielenia absolutorium członkom Zarządu,

- ustalenia najwyższej sumy zobowiązań jaką Bank może zaciągać,
- uchwalenia „Polityki oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie”.

3. Rada Nadzorcza Banku

Skład wybranej przez Zebranie Grup Członkowskich w 2016 roku Rady Nadzorczej nie uległ zmianie w roku objętym sprawozdaniem. Zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Człuchowie, Rada Nadzorcza liczy 8 osób.

W 2019 roku Rada działała w następującym składzie:

1. Bronisław Kołodziej - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Wojciech Michalski - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
3. Henryk Gwizdała - Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Marian Janta - Lipiński - Członek Rady Nadzorczej,
5. Leon Krasienkiewicz - Członek Rady Nadzorczej,
6. Jan Mielnik - Członek Rady Nadzorczej,
7. Jarosław Miluszkiewicz - Członek Rady Nadzorczej,
8. Tadeusz Orzłowski - Członek Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza w 2019 roku odbyła 8 spotkań, na których podjęła 57 Uchwał.

Na podstawie Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym powołany został 20 października 2017 roku trzyosobowy Komitet Audytu wyłoniony spośród członków Rady. Większość członków Komitetu, w tym Przewodniczący, jest niezależna od Banku zgodnie z art. 129 ww. Ustawy.

Komitet Audytu odbył w 2019 roku 6 posiedzeń, na których realizował czynności związane z rewizją finansową, kontrolowaniem i monitorowaniem niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta, monitorowaniem: skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, procesu sprawozdawczości finansowej.

4. Zarząd Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie w roku 2019 pracował w następującym, niezmiennym w stosunku do roku poprzedniego, składzie:

- 1) Mariola Mikołajczyk - Prezes Zarządu;
- 2) Bożena Rekowska - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych;
- 3) Barbara Makowska - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie wykonywał swoje zadania określone w Prawie spółdzielczym oraz Statucie Banku, w sposób oznaczony w tych aktach oraz uregulowany w Regulaminie działania Zarządu, uchwalonym przez Radę Nadzorczą Banku.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku Spółdzielczego w Człuchowie, oprócz kolegiального zarządzania Bankiem, zajmowali się również nadzorem nad wydzielonymi obszarami działalności bankowej.

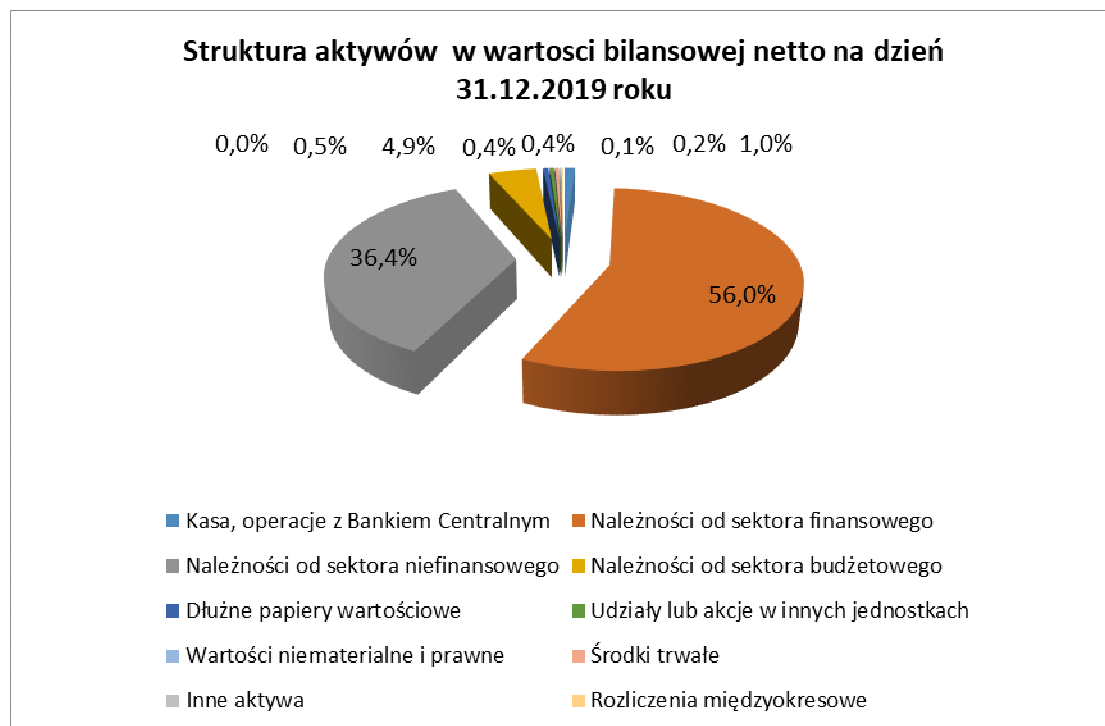
W 2019 roku Zarząd Banku odbył 85 posiedzeń, na których podjął 206 Uchwał.

III. AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWA BANKU

Bank Spółdzielczy w Człuchowie w 2019 roku realizował zadania zgodnie z przyjętymi kierunkami działania wynikającymi ze Strategii Banku Spółdzielczego w Człuchowie na lata 2016-2020 oraz w oparciu o Plan finansowy w Banku Spółdzielczym w Człuchowie na 2019 rok.

1. Aktywa

Suma bilansowa wzrosła na przestrzeni 2019r. z 272 054 731,81 zł do 313 241 737,41 zł, tj. o 15,14%. Tym samym wykonano plan finansowy na 2019r., w tym zakresie, w 108,63%. Struktura aktywów przedstawiona została na poniższym wykresie:

W strukturze aktywów dominowały należności od sektora finansowego, które na 31.12.2019r., wyniosły 175 424 916,23 zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 16,18% tj.: 24 430 845,95 zł. Stanowiły one 56,0% wszystkich aktywów Banku. Pozycję tę tworzyły głównie lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym, w wartości bez odsetek 150 410 000,00 zł.

Należności od sektora niefinansowego w kwocie 114 040 423,17zł stanowiące kolejną najwyższą składową aktywów (36,4%) wzrosły istotnie w stosunku do poprzedniego okresu bo o 17 252 583,32 zł, a więc o 17,83%.

Natomiast należności od sektora budżetowego stanowiące kolejną istotną grupę aktywów osiągnęły wartość 15 200 006,07zł i w stosunku do poprzedniego roku wzrosły o 2,74%.

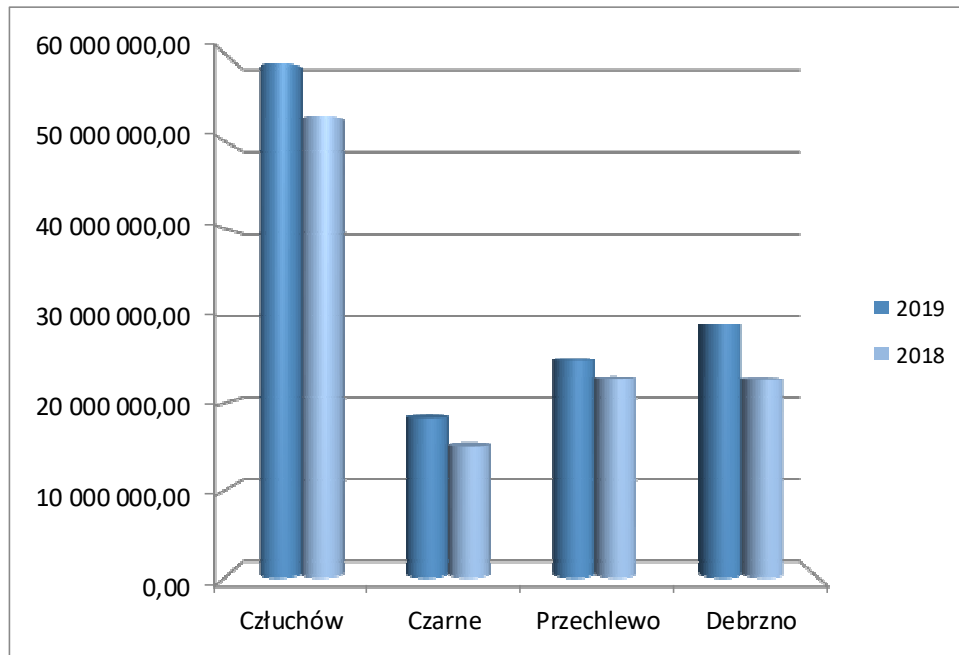
Wartość bilansowa należności sektora niefinansowego i budżetowego łącznie wyniosła 129 240 429,24 zł, wzrastając o 17 657 605,03 zł w stosunku do poprzedniego okresu obrachunkowego, przy czym wzrost dotyczył kredytów od

sektora niefinansowego o 17 252 583,32 zł, przy wzroście należności sektora budżetowego o 404 953,94 zł.

Wartość nominalna portfela kredytowego podmiotów niefinansowych na koniec 2019 roku wyniosła 115 916 983,73 zł, natomiast całego portfela kredytowego 130 999 678,42 zł i w porównaniu do stanu na koniec 2018 r. uległa podwyższeniu o 17 793 790,65 zł, czyli o 115,72%.

Udział poszczególnych Oddziałów w portfelu kredytowym Banku ujętym w wartościach nominalnych oraz ich zmianę na przestrzeni roku sprawozdawczego obrazuje poniższy wykres:

Zmiana stanu kredytów w wartości nominalnej w poszczególnych Oddziałach w latach 2018 -2019

Strukturę podmiotową portfela kredytowego w wartości nominalnej prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 1: **Struktura podmiotowa portfela kredytowego**

Wyszczególnienie	Kredyty na dzień 31.12.2018r. w tys. zł	Struktura %	Kredyty na dzień 31.12.2019r. w tys. zł	Struktura %	Dynamika %
Przedsiębiorstwa i spółki	5 749 370,57	5,08%	7 131 016,39	5,44%	124,03%
Przedsiębiorcy indywidualni	6 651 147,59	5,88%	12 875 028,26	9,83%	193,58%
Osoby fizyczne	40 859 315,46	36,09%	46 911 584,76	35,81%	114,81%
Rolnicy indywidualni	44 430 390,81	39,25%	48 038 218,48	36,67%	108,12%
Instytucje niekomercyjne	744 667,34	0,66%	961 135,84	0,73%	129,07%
Jednostki samorządu terytorialnego	14 770 996,00	13,05%	15 082 694,69	11,51%	102,11%
RAZEM	113 205 887,77	100,00%	130 999 678,42	100,00%	115,72%

Najistotniejszymi grupami podmiotów korzystającymi z kredytów w Banku byli rolnicy indywidualni oraz osoby fizyczne, przy czym udział w całym portfelu kredytowym pierwszej z omawianych grup obniżył się w stosunku do poprzedniego roku o 2,58%, a drugiej o 0,28%. Wzrósł natomiast udział kredytów udzielonych przedsiębiorcom indywidualnym o 3,95%.

Należności zagrożone w wartości nominalnej w stosunku do poprzedniego roku, obniżyły się o 199 487,10 zł tj.: z 1 870 984,27 zł do 1 671 497,17 zł. Były to należności od sektora niefinansowego i stanowiły 1,28% wartości nominalnej całego portfela kredytowego. Wskaźnik ryzyka należności zagrożonych sektora niefinansowego wynosił na koniec okresu sprawozdawczego 1,44% przy wskaźniku na poziomie 1,90% w roku poprzednim. Udział wartości nominalnej należności zagrożonych w kapitale uznanym stanowił 4,40%.

Kredyty zagrożone w wartości nominalnej stanowią kwotę 1 668 038,44zł.

Na należności zagrożone Bank utworzył rezerwy celowe o wartości 586 711,13 zł.

Kredyty w wartości nominalnej powiększone o zaangażowanie pozabilansowe na koniec roku sprawozdawanego osiągnęły wartość 147 314 425,59 zł, a więc o 21 485 483,72 zł wyższą niż w roku ubiegłym (wzrost o 17,08%).

Zgromadzone przez Bank depozyty w pełni pokrywają posiadany w wartości nominalnej portfel kredytowy a wskaźnik pokrycia na koniec grudnia 2019 r. wyniósł 203,49% dając możliwość istotnego zwiększenia akcji kredytowej. Wskaźnik ten dla kredytów powiększonych o zaangażowanie pozabilansowe wyniósł 180,96%.

Do innych istotnych pozycji aktywów należą:

- kasa, operacje z bankiem centralnym: 3 265 221,83 zł,
- aktywa trwałe netto: 1 170 775,42 zł.

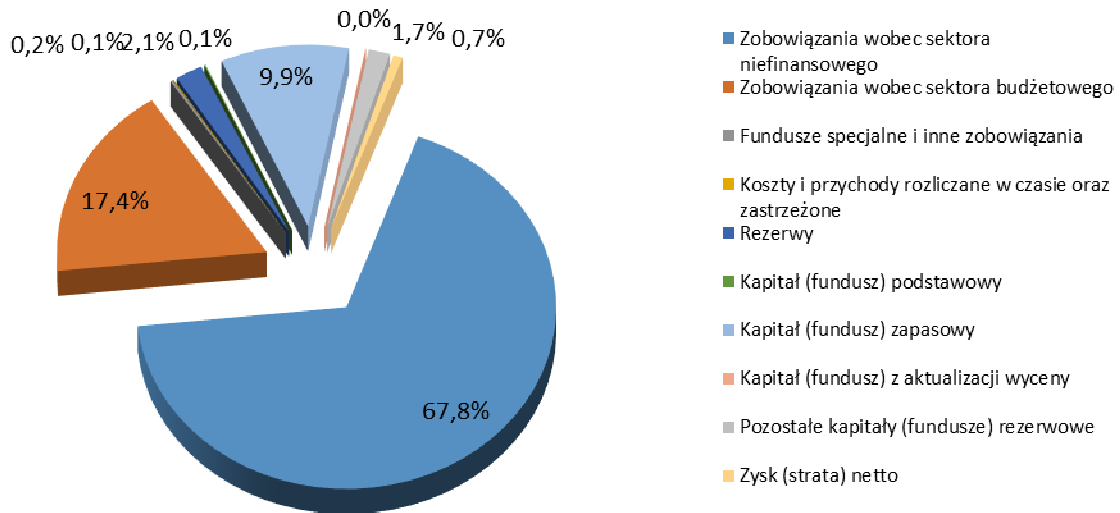
Bank posiada także akcje Banku Zrzeszającego, tj. akcje AB, AF, AK, AL, U, AM o łącznej wartości 1 394 860,41 zł. Udział w kapitale i w głosach na WZA nie przekracza 1%. Ponadto w związku z przystąpieniem do Spółdzielczego Systemu Ochrony Instytucjonalnej, Bank posiada także udział w wysokości 1 tys. zł.

Bank posiada także 1 705 sztuki Bankowych Papierów Wartościowych (1700 Serii D) emitowanych przez SGB-Bank S.A. o łącznej wartości (z odsetkami) 1 709 334,16 zł.

2. Pasywa

Strukturę pasywów w wartości bilansowej na koniec 2019 roku przedstawia poniższy wykres:

Struktura pasywów w wartości bilansowej na dzień 31.12.21019 r.

W strukturze pasywów dominują zobowiązania wobec sektora niefinansowego (67,78%), które na 31.12.2019 roku, w wartości bilansowej, wyniosły 212 322 780,92 zł i wzrosły w trakcie roku o 13 801 849,45 zł (dynamika 106,95%) oraz zobowiązania wobec sektora budżetowego, które na dzień sprawozdawczy wyniosły 54 561 447,92 zł i wzrosły w 2019 roku o 24 826 970,65zł (dynamika 183,50%). Tak istotny wzrost tej grupy pasywów wynikał ze zwiększenia środków dotychczas obsługiwanych jednostek samorządu terytorialnego.

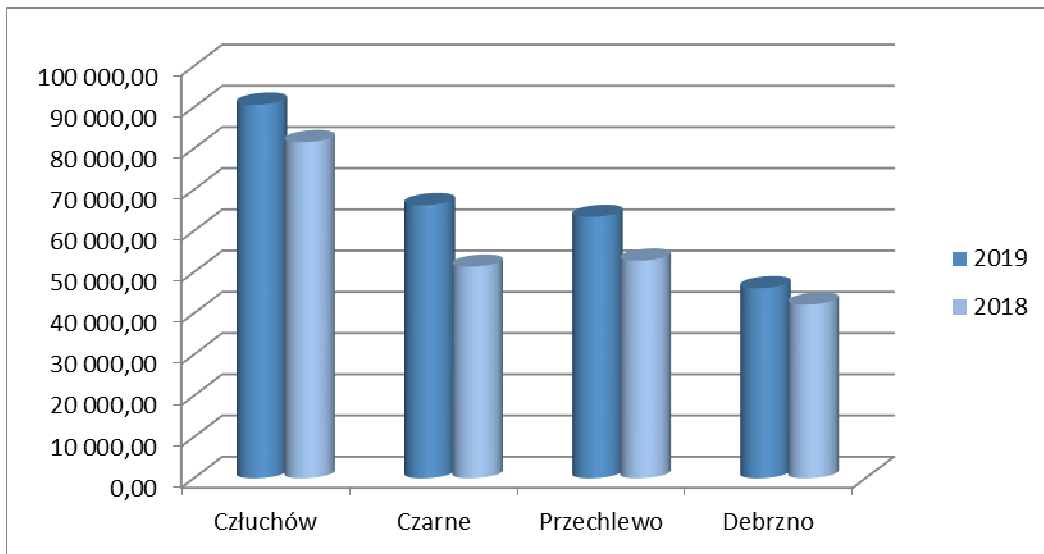
Na koniec 2019 roku Bank zgromadził łącznie w wartości nominalnej, bez odsetek 266 575 476,61zł depozytów, a więc o 38 583 091,66 zł więcej niż w roku ubiegłym, co stanowi wzrost o 16,92%.

Tabela nr 2: Struktura terminowa zobowiązań w wartości nominalnej

Wyszczególnienie	Stan środków na dzień 31.12.2018r. w zł	Struktura %	Stan środków na dzień 31.12.2019r. w zł	Struktura %	Dynamika %
Bieżące	125 704 962,47	55,14%	147 465 583,34	55,32%	117,31%
Terminowe	102 287 422,48	44,86%	119 109 893,27	44,68%	116,45%
RAZEM	227 992 384,95	100,00%	266 575 476,61	100,00%	116,92%

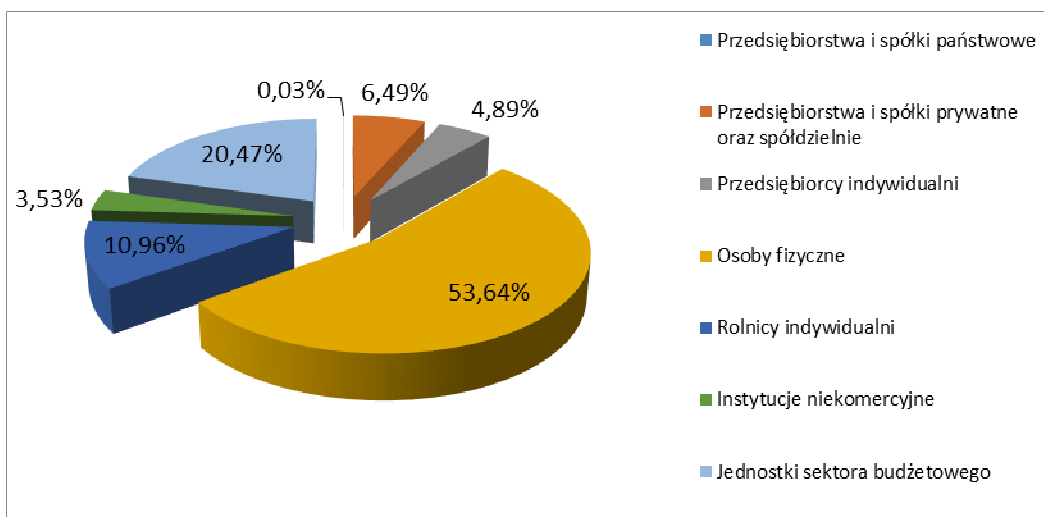
W strukturze terminowej zobowiązań przeważały depozyty bieżące i one też przyrosły w roku sprawozdawczym w większym stopniu niż depozyty terminowe. Udział poszczególnych Oddziałów w wartości nominalnej depozytów Banku oraz ich zmianę na przestrzeni roku sprawozdawczego obrazuje poniższy wykres:

Zmiana stanu depozytów w wartości nominalnej w poszczególnych Oddziałach w latach 2018 -2019

W strukturze podmiotowej dominują depozyty osób fizycznych stanowiąc 53,64% całej bazy depozytowej. Duży udział w tej grupie pasywów stanowią także zobowiązania jednostek sektora budżetowego 20,47% (wzrósł on istotnie od roku ubiegłego gdzie stanowił 13,04%) oraz rolników indywidualnych (10,96%). Szczegółową strukturę zobowiązań na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższy wykres:

Struktura podmiotowa depozytów w wartości nominalnej na dzień 31.12.2019 r

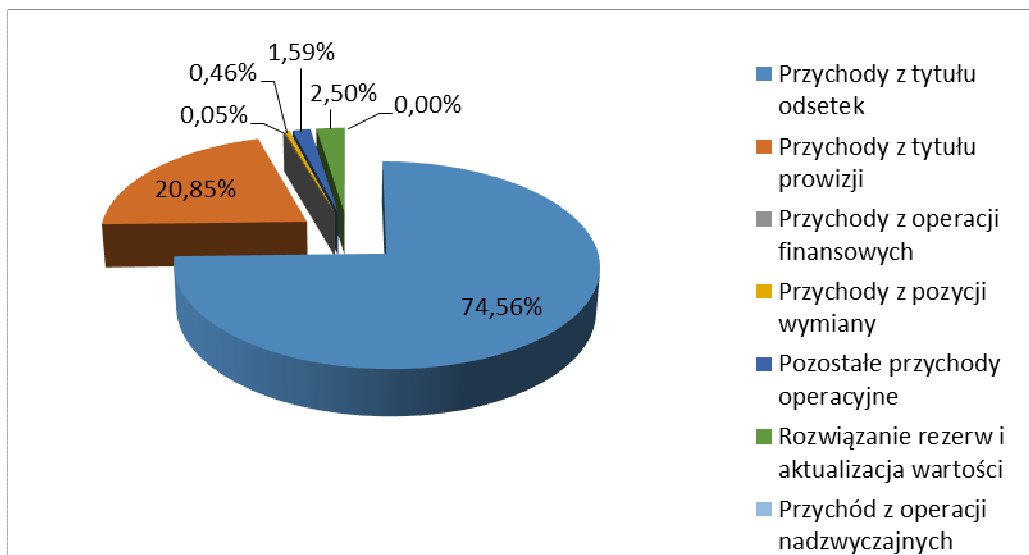

W strukturze pasywów istotny udział mają również fundusze przedstawione w punkcie 4 Sprawozdania oraz rezerwy w kwocie 6 594 739,97 zł, wśród których dominuje rezerwa na ryzyko ogólne o wartości 5 200 000,00 zł tworzona zgodnie z przepisami art. 130 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, przeznaczona na pokrycie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością banku, w tym ryzyka operacyjnego, a także na należności i udzielone zobowiązania pozabilansowe nieobjęte rezerwami celowymi.

3. Rachunek wyników

Bank osiągnął w 2019 roku łączny przychód w kwocie 11 108 959,14 zł, który wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 6,78%. Podstawowym źródłem przychodów były odsetki stanowiące 74,56% przychodów ogółem, które przyrosły w stosunku do poprzedniego roku o 7,91%. Kolejną grupę stanowiły przychody prowizyjne (20,85%), które zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego o 2,62%. Szczegółową strukturę przychodów prezentuje poniższy wykres.

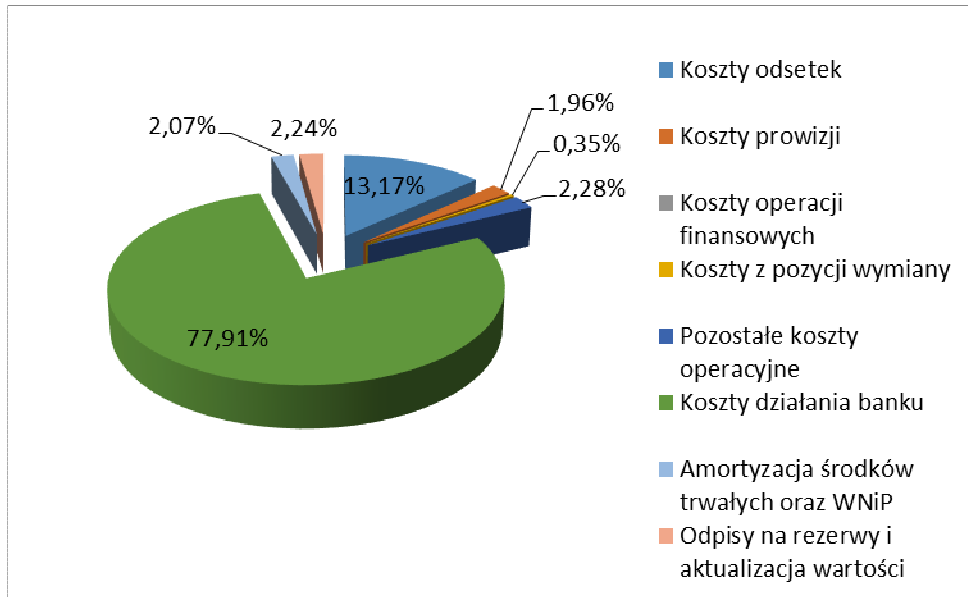
Struktura przychodów Banku na dzień 31.12.2019 roku

Koszty Banku wyniosły 8 269 042,15zł i wzrosły w stosunku do poprzedniego okresu o 7,87%. Głównym elementem kosztów są koszty działania Banku stanowiące 77,91% wszystkich kosztów, a w nich wynagrodzenia z narzutami stanowiące 58,44% ogólnych kosztów Banku.

Szczegółową strukturę kosztów przedstawia poniższy wykres.

Struktura kosztów Banku na dzień 31.12.2019 roku

Zysk brutto wypracowany w roku sprawozdawczym wyniósł **2 839 916,99 zł** i wzrósł o 102 460,47zł w stosunku do roku ubiegłego, tj.: o 3,74%. Po skorygowaniu o podatek dochodowy w wysokości 571 715,00 zł **zysk netto** wyniósł **2 268 201,99 zł**, a więc był o 170 910,47 zł (8,15%) wyższy od osiągniętego w roku ubiegłym i o 8,41% od wielkości zaplanowanej.

4. Fundusze

Na koniec 2019 roku fundusze prezentowane w bilansie osiągnęły wartość 36 713 413,82 zł zwiększając się o podzielony wynik finansowy 2018 roku w kwocie 2 097 291,52 zł, wpisowe o wartości 50,00 zł przy pomniejszeniu funduszu udziałowego o kwotę 44 900 zł. Wartość ta stanowi nadwyżką obniżonego funduszu udziałowego w następstwie otrzymania zgodny uprzedniej z tytułu przewidywanych wypłat udziałów członkowskich nad wpłatą nowych udziałów. Natomiast **fundusze własne Banku** uwzględniane do wyliczania współczynnika wypłacalności wzrosły z **35 669 725,78 zł** do **37 922 990,48 zł**, tj. o **6,32%**. Współczynnik wypłacalności ukształtował się na poziomie 29,59 % obniżając swój poziom w stosunku do poprzedniego roku, gdzie wynosił 31,89%, w efekcie wzrostu aktywów ważonych ryzykiem w szybszym tempie niż przyrost kapitałów własnych.

5. Podstawowe wskaźniki efektywności

Wybrane podstawowe wskaźniki ekonomiczne charakteryzujące efektywność Banku przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 3: Wskaźniki efektywności na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wyszczególnienie	Dane na 31.12.2019	Dane na 31.12.2018	Różnica/wzrost w %
ROA brutto	0,91%	1,01%	-0,10%
ROA netto	0,72%	0,77%	-0,05%

ROE brutto	7,49%	7,67%	-0,19%
ROE netto	5,98%	5,88%	0,10%
Aktywa na 1 zatrudnionego	5 495 469,08	4 690 599,17	117,16%
Wynik finansowy na 1 zatrudnionego	39 793,02	36 160,20	110,05%

W stosunku do końca grudnia 2018 roku nastąpiło pogorszenie wskaźników efektywności aktywów, co wynikało z szybszego tempa rozwoju Banku niż przyrost zysku. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej w 2019 roku wyniosła 0,72%, obniżając się w stosunku do roku ubiegłego, gdzie wynosiła 0,77%.

Zwiększyła się natomiast efektywność kapitałów. Wskaźnik zyskowności netto kapitałów własnych wyniósł 5,98% wobec jego wielkości w roku ubiegłym na poziomie 5,88%.

W stosunku do poprzedniego roku poprawiła się efektywność działania zarówno w odniesieniu do poziomu aktywów (wzrost o 17,16%) jak i wyniku finansowego (wzrost o 10,05%, nominalnie 3 632,82 zł na jednego pracownika), na co miał też częściowy wpływ spadek zatrudnienia o 1 osobę.

Bank zapewniał bezpieczeństwo interesów deponentów, regulował terminowo wszystkie ich dyspozycje, a także zobowiązania wobec pracowników i innych podmiotów.

Bank dbał o zachowanie prawidłowej, wymaganej regulacjami nadzorczymi, płynności finansowej oraz adekwatności kapitałowej.

IV. INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ

Bank systematycznie podejmuje działania zmierzające do doskonalenia metod ograniczania ryzyk, zapewnienia płynności i zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych środków.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Bank uznawał w 2019 roku za istotne w prowadzonej działalności, następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji,
- 3) ryzyko płynności,
- 4) ryzyko walutowe,
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 6) ryzyko operacyjne, w tym modeli,
- 7) ryzyko kapitałowe,
- 8) ryzyko braku zgodności.

1. Ryzyko kredytowe i koncentracji.

Bank zdeponowane przez Klienta środki inwestuje w działalność kredytową, a nadwyżkę środków lokuje w Banku Zrzeszającym. Polityka inwestycyjna Banku związana jest tylko z działalnością kredytową Banku. Zarządzanie ryzykiem kredytowym wynikające z obowiązującej w 2019 roku polityki kredytowej realizowano m.in. poprzez dywersyfikację ryzyka oraz monitorowanie portfela kredytowego.

Zarządzanie to koncentrowało się na optymalnym zabezpieczeniu się Banku przed nadmiernym ryzykiem, zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu jak i do łącznego zaangażowania kredytowego, poprzez budowanie portfela kredytowego o zróżnicowanej strukturze sektorowej, branżowej, produktowej. Realizowano to poprzez wprowadzenie odpowiednich procedur kredytowych, a także szeregu limitów. Zgodnie z przyjętą Strategią, Bank utrzymywał w 2019 roku jakość portfela kredytowego, wyrażoną udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 4%, oraz zapewniał pokrycie rezerwami celowymi i odpisami na odsetki od należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%. Bank ograniczał też ryzyko utraty wartości aktywów, wynikające z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

W 2019 roku limity koncentracji zaangażowań oraz sumy zaangażowań Banku, wyznaczone Ustawą Prawo bankowe, nie zostały przekroczone. Ustalone przez Bank wewnętrzne limity ograniczające ryzyko kredytowe były systematycznie monitorowane. Wyznaczony w Strategii Banku udział kredytów zabezpieczonych hipoteką w wysokości 90% portfela kredytowego był zachowany i na 31 grudnia 2019 roku wyniósł 73,77% portfela.

Łączna wartość bilansowa netto ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości wyniosła na koniec grudnia 2019 roku 71 855,31 tys. zł i stanowiła 49,33% portfela kredytowego ogółem oraz 189,48% kapitału uznanego Banku.

Bank posiadał w portfelu kredytowym kredyty udzielone członkom organów Banku i osobom zajmującym kierownicze stanowiska, których wartość nie może przekraczać 25% kapitału podstawowego Tier I. Łączna suma kredytów, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych takim osobom stanowiła 6,17% funduszy podstawowych Tier I Banku, nie przekraczając przyjętego przez Bank limitu.

Udział kredytów nieregularnych w stosunku do kredytów podmiotów niefinansowych i sektora budżetowego, ukształtował się na niższym niż w roku ubiegłym poziomie (1,65%) i wyniósł 1,27%, nie przekraczając dopuszczalnego poziomu ryzyka przyjętego regulacjami wewnętrznymi. Poziom utworzonych rezerw celowych był adekwatny do stanu należności zagrożonych i zabezpieczał w pełni ryzyko kredytowe. Bank nie pomniejsza tworzonych rezerw o przyjęte zabezpieczenia.

2. Ryzyko płynności.

Podstawowym zadaniem w obszarze zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty, a także zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank dbał w 2019 roku o zabezpieczenie potrzeb płynnościowych Banku i wypełnienie obowiązujących norm nadzorczych oraz ustanowionych limitów. Podstawowe miary płynności w całym roku przekraczały wyznaczone przez Komisję Nadzoru Finansowego poziom minimalny. Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami ogółem, przez cały rok, zdecydowanie przekraczał wyznaczone minimum – 1,0 (najniższy poziom 6,42), natomiast najniższy wymagany współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi wyniósł 1,71, przy wyznaczonym minimum na poziomie 1,0.

Bank zobowiązany jest do utrzymywania w każdym dniu wskaźnika płynności LCR, który pokazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymywałaby się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Na koniec grudnia wskaźnik LCR kształtował się na poziomie 167%, czyli znacznie przekraczając wymaganą wielkość 80%. Najniższa wartość wskaźnika LCR w 2019 roku wyniosła 128% w dniu 27 grudnia, czyli w całym sprawozdawanym okresie nie wystąpiły problemy z utrzymaniem odpowiedniego poziomu wskaźnika. Wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto - wewnętrzny wskaźnik płynności długoterminowej NSFR na dzień 31.12.2019r. osiągnął wielkość 152,90% przekraczając wymagany poziom 100%, przy najniższym jego poziomie w 2019r – 152,31%.

Ryzyko płynności w 2019 roku kształtowało się na dobrym poziomie z uwagi także na wysoki stan aktywów płynnych oraz wysoką stabilność. Ogólna wielkość środków stabilnych kształtowała się w przedstawianym okresie na poziomie ok. 76% depozytów ogółem.

Bank jest członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, który zapewnia płynność i adekwatność kapitałowa wszystkim jednostkom, które go tworzą.

3. Ryzyko stopy procentowej.

Tak jak w latach poprzednich istniejące w 2019 roku niedopasowanie aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych skutkowało niekorzystnym wpływem na wynik finansowy, przy obniżaniu stóp rynkowych. Zmiana wyniku odsetkowego, przy równomiernym spadku stóp procentowych o 100 p.b. i aktualnej na dzień analizy strukturze bilansu, wyniosłaby 1 032,36 tys. zł. (przy uwzględnieniu pozycji oprocentowanych poniżej założonej skali zmian stóp procentowych, wskaźników zmian do stóp referencyjnych oraz aktywów z oprocentowaniem minimalnym). Największy wpływ na zmienność wyniku odsetkowego przy spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych ma ryzyko przeszacowania (spadek wyniku odsetkowego o 1 043,08 tys. zł). Przy tak wysokiej wrażliwości wyniku odsetkowego na spadki stóp procentowych przeprowadzony na dzień 31.12.2019r. test warunków skrajnych wskazał na konieczność szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej. Na koniec okresu sprawozdawczego była to wartość 387 tys. zł, co stanowi 1,02% funduszy własnych a więc nie przekraczała limitu alokacji kapitału na ryzyko stopy procentowej w wysokości 2,00% funduszy własnych. Pomimo wysokiego narażenia wyniku odsetkowego na spadek stóp procentowych, wszystkie wyznaczone w obszarze ryzyka stopy procentowej limity zostały w 2019 roku dotrzymane.

4. Ryzyko walutowe

Poziom ryzyka walutowego w Banku w okresie sprawozdawanym był, tak jak w poprzednich latach, niski, co wynikało z faktu, że działalność walutowa stanowiła niewielki wycinek działalności Banku - aktywa walutowe wynosiły, na koniec 2019 roku, 1,19% aktywów ogółem. Mikroskala prowadzonej działalności walutowej w połączeniu z zarządzaniem opartym o zasadę nie wystawiania się na wysoką ekspozycję na ryzyko walutowe oraz utrzymywanie wysokiej puli środków płynnych w walucie ogranicza poziom ryzyka walutowego.

Wszystkie wyznaczone limity w obszarze ryzyka walutowego zostały zachowane. Najwyższa całkowita pozycja walutowa w 2019 roku stanowiła zaledwie 0,17% funduszy własnych Banku, ustalonych na dzień wystąpienia tej pozycji i w 8,34% wykorzystwała limit pozycji całkowitej. Natomiast najwyższa realizacja limitów dla indywidualnych pozycji w EUR, USD i GBP wyniosła odpowiednio 5,06%, 5,66%, i 3,41% ustalonych limitów.

Bank dąży do minimalizacji ryzyka związanego z wahaniami kursów walut starając się utrzymać jak najniższe pozycje walutowe. Całkowita pozycja walutowa w minionym okresie nigdy nie generowała ryzyka rynkowego i nie przekraczała wyznaczonej, w tym zakresie normy. Przeprowadzony test warunków skrajnych nie wskazał na konieczność tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego w przypadku wystąpienia sytuacji skrajnej, jaką byłby spadek kursu walutowego o 45% i utrzymywanie się takiej sytuacji przez 12 miesięcy. Wynik z pozycji wymiany oraz wynik na rewaluacji w 2019 roku był dodatni.

5. Ryzyko operacyjne

W roku sprawozdawczym Bank monitorował ryzyko operacyjne głównie poprzez zbieranie informacji o incydentach ryzyka operacyjnego i o poniesionych stratach z tego tytułu. Poniesione straty bezpośrednie w całym roku wyniosły łącznie 12 177,74 zł, przy czym straty odzyskane stanowiły 4 708,00 zł. Wyznaczone limity w obszarze ryzyka operacyjnego nie były przekroczone zarówno w zakresie łącznego limitu alokacji funduszy na ryzyko operacyjne i ryzyko zgodności, a także w zakresie globalnego limitu strat rocznych ogółem jak i w poszczególnych kategoriach ryzyka.

W Banku występuje średni poziom ryzyka operacyjnego, na co wpływa fakt, że Bank prowadzi tylko podstawową działalność bankową i rozwija się w umiarkowanym tempie, natomiast cyberzagrożenia podwyższają ten poziom w całym sektorze bankowym.

W następstwie zdarzeń jakie zostały zarejestrowane w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego, przeprowadzonej samooceny oraz oceny ryzyk związanych z transakcjami dokonywanymi za pośrednictwem IB, podejmowane były w 2019 roku działania korygujące, mające na celu ograniczanie możliwości i zakresu zmaterializowania się ryzyka operacyjnego.

6. Ryzyko braku zgodności

Profil ryzyka braku zgodności ustalany jest na podstawie analizy danych zawartych w rejestrze naruszeń compliance. W wyniku przeprowadzonej analizy za 2019 rok stwierdzono, że skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz ogólnie przyjętych standardów postępowania uznać można za dopuszczalne, tym samym ogólny poziom narażenia Banku na ryzyko braku zgodności uznany został za niski i akceptowalny dla Banku. Jednakże w świetle wielokrotnych zmian przepisów zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych w Banku, wskazano na konieczność bieżącej aktualizacji wiedzy poprzez wzmocnienie procesu samokształcenia pracowników. Natomiast, w celu utrzymania tego ryzyka na dotychczasowym poziomie oraz w celu unikania występowania skutków niefinansowych (np. utraty dobrej reputacji), w Banku wskazano konieczność kontynuowania podjętych w latach wcześniejszych działań, a więc min: przeprowadzania szkoleń wewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń w obszarach nieprzestrzegania przepisów wewnętrznych, testowania przyjętych

mechanizmów kontrolnych, bieżące dostosowywanie regulacji do zmian przepisów prawa, aktualizowanie wiedzy pracowników.

7. Adekwatność kapitałowa

Kapitał założycielski Banku przekraczał wymagany poziom w wysokości 1 mln Euro przeliczony według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, a więc 4,26 mln Pln i stanowił 31 321 803,82 Pln. Bank utrzymuje sumę funduszy własnych na poziomie nie niższym niż suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, czego wyrazem jest poziom współczynników kapitałowych. Najniższy poziom łącznego współczynnika kapitałowego w 2019 wystąpił na koniec maja i wynosił 29,08% i natomiast wewnętrznego współczynnika kapitałowego na koniec grudnia gdzie stanowił 28,51%. Tak wysoki poziom współczynników pozwala przyjąć, iż fundusze własne Banku zabezpieczają poziom wszystkich zidentyfikowanych ryzyk uznanych za istotne.

Wskaźnik dźwigni finansowej także kształtował się przez cały rok na wysokim poziomie a na koniec roku wyniósł 11,43%. Bank przez cały 2019 rok realizował przyjęte długoterminowe cele kapitałowe określone w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego. Ustalone przez Bank limity alokacji kapitału, w zakresie poszczególnych ryzyk występujących w działalności bankowej, były przez cały rok zachowane. W strukturze funduszy niezmiennie od wielu lat przeważa kapitał podstawowy, przy dominującym udziale w nim funduszu zasobowego.

V. ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI BANKU W ROKU 2019

W 2019 roku Bank kontynuował realizację Strategii na lata 2016-2020, w której jako podstawowe cele przyjęto: zwiększanie efektywności i rentowności działania, wzmocnienie pozytywnego wizerunku na lokalnym rynku, aktywne współdziałanie w ramach Spółdzielczej Grupy Bankowej i zapewnienie zdolność do realizacji planowanych przez Bank zamierzeń. Realizując powyższe cele Bank, dla lepszego dostosowania się do potrzeb klienta, oprócz zmian w istniejących produktach, wprowadził następujące nowe produkty i usługi :

- BLIK – płatności mobilne realizowane poprzez aplikację Portfel SGB, umożliwiające użytkownikom smartfonów dokonywanie płatności w sklepach stacjonarnych i internetowych, wypłacanie i wpłacanie gotówki w bankomatach oraz wykonywanie błyskawicznych przelewów międzybankowych przy użyciu jednorazowego kodu,
- Płatności mobilne Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay, FitBit – w ramach kampanii zrzeczeniowej mobilne przyspieszenie,
- Konto Tak - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla osób fizycznych z dedykowanym pakietem opłat wprowadzony w ramach wspólnej kampanii zrzeczeniowej,
- HUB PSD SGB – usługa umożliwiająca komunikację bankowości elektronicznej z udostępnianym przez Bank Zrzeszający oraz ZUI Novum interfejsem Polish API. Rozwiązanie to pozwala na udostępnienia podmiotom trzecim danych klientów, którym Bank udostępnił usługi bankowości elektronicznej, na potrzeby świadczenia usług przez te podmioty,

– aplikacja mobilną „Nasz Bank” – aplikacja udostępniono klientom na urządzenia z systemem Android.

Przystąpiono także do zrzeszeniowej kampanii promocyjnej kredytów gotówkowych "Kredyt na szóstkę" i „Kredyt Plus" W kampanii wykorzystano stronę internetową www.kredytplus.sgb.pl, za pośrednictwem której klient uzyskiwał informację o ofercie wybranego Banku oraz możliwość złożenia e-wniosku.

W związku z wymogami dyrektywy PSD2 wycofano karty zdrapki oraz tokeny VASCO wykorzystywane do autoryzacji przelewów, w to miejsce wprowadzając kod uwierzytelnienia, który w połączeniu z hasłem SMS zapewnia silne uwierzytelnienie operacji oraz aplikacje mobilną i autoryzację przelewów przy jej wykorzystaniu.

Dążąc do elektronicznej obiegu dokumentów, wykorzystując oprogramowanie Novum EOD, oprócz funkcjonalności wskazanych powyżej, wdrożono elektroniczny obieg dokumentów w następujących procesach:

- rejestracji odstępstw od limitów,
- prowadzenia dziennika pracy systemu.

Wciąż rozszerza się zakres klientów obsługujących swoje rachunki za pomocą zdalnych kanałów dostępu poprzez Internet-Banking jak i Internet-Banking dla firm, dlatego też wdrożono proces modyfikacji danych osobowych w Internet Banking, a także umożliwiono klientom składanie elektronicznie wniosków o wycofanie przelewu nie przekazanego do rozliczeń międzybankowych.

Ponadto w obszarze istotnych zmian informatycznych zakupiono nowy bankomat w jednej z placówek mający zastąpić wyeksploatowane już urządzenie, a także zakupiono nowy serwer baz danych.

W celu ograniczania kosztów działalności Banku przez cały 2019 rok pracownicy obsługi klienta pozyskiwali adresy mailowe i zachęcali klientów do odbierania wyciągów drogą mailową. Baza adresów email na przestrzeni roku została zwiększona o 3512 pozycji.

Bank promując jednocześnie swoje produkty aktywnie uczestniczył w imprezach lokalnych, inicjatywach społecznych poprzez współfinansowanie, min.:

- różnych regionalnych przedsięwzięć oraz imprez kulturalnych (Polish Boogie Festiwal, III festiwal Katolicy na ulicy, IV Człuchowki Bal Świątecznych),
- imprez sportowych (Ogólnopolski Bieg Tura, akademie piłkarska Good Vaaley Coup, turnieje: piłki nożnej, siatkowej, tenisa stołowego, brydża),
- klubów sportowych, związku filatelistycznego,
- imprez samorządowych (dożynki, Dni Młodości),
- inicjatyw społecznych i charytatywnych (remont pomieszczeń budynku wykorzystywanego przez stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”, modernizacja placu zabaw, obozów rekreacyjno-sportowych, Dzień Rodziny, Dzień dziecka, Honorowych Dawców Krwi, Festyn charytatywny).

Bank w 2019 roku nie otrzymał finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych.

W roku sprawozdawczym w Banku był przeprowadzony audyt przez Spółdzielczy System Ochrony SGB w obszarze ryzyka kredytowego, a także lustracja Związku Rewizyjnego. Inne kontrole zewnętrzne w tym okresie nie były realizowane.

VI. ZAMIERZENIA ROZWOJOWE BANKU W 2020 ROKU

W 2020 Bank zakłada dalszy równomierny rozwój działalności, także poprzez dostosowanie tempa rozwoju działalności kredytowej do posiadanej bazy depozytowej. W związku z tym Plan finansowy na ten rok wyznacza wzrost sumy bilansowej o 1,75% do wysokości 318 721 tys. zł, natomiast tempo rozwoju działalności kredytowej zostało wyznaczone na poziomie 12%. Założony zysk brutto ma wynieść 2 724 tys. zł.

W bieżącym roku są przewidywane działania związane z poprawą efektywności pracy, remontem podjazdu dla niepełnosprawnych w Oddziale Człuchów, a także zakupem nowego bankomatu w ramach wymiany zużytego sprzętu.

Poniesione zostaną także nakłady związane z elektroniczną obiegiem dokumentów.

Bank w 2020 roku zakłada dalszy rozwój w obszarze elektronicznych kanałów dostępu co związane jest z podjętym przez Zrzeszenie projektem mobilnego przyspieszenia w celu poprawy konkurencyjności banków spółdzielczych na rynku.

VII. INFORMACJA DODATKOWA

Bank ogłasza w sposób ogólnie dostępny, opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Prawa bankowego.

Zarząd Banku przyjął i zobowiązał się w zakresie swoich kompetencji do stosowania zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętych Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku (Dz. Urz. KNF poz.17). Odpowiednia regulacja została przyjęta w Banku w 2014 roku zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru i specyfiki działalności Banku, a także jego możliwości technicznych i organizacyjnych. Bank dokonał oceny stosowania zasad ładu korporacyjnego, która została zawarta w Sprawozdaniu z działalności Rady Nadzorczej za 2018 rok i przyjęta przez Zgromadzenie Przedstawicieli w 2019 roku.

Bank wprowadził przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Politykę wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, która określa zasady przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń (w tym Członkom Zarządu). Informacje o polityce wynagrodzeń oraz o kształtowaniu się wynagrodzeń podlegają upublicznieniu w ramach ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych i wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom.

Bank wprowadził Politykę oceny odpowiedniości kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Człuchowie, a także Politykę odpowiedniości kandydatów na Członków Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Człuchowie. Zarówno Członkowie Rady jak i Zarządu zostali objęci oceną odpowiedniości w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i uzyskali pozytywną ocenę zarówno indywidualną jak i kolegiąlną.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Człuchowie oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy,
- sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Człuchowie zawiera prawdziwy obraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Człuchów, dnia 19 marca 2020 r.

ZARZĄD

Banku Spółdzielczego w Człuchowie

Prezes Zarządu - Mariola Mikołajczyk

Wiceprezes Zarządu - Barbara Makowska

Wiceprezes Zarządu - Bożena Rekowska